

## 5.2. Канон и проблем самогласника

Претпоставља се да је канон Библије утврђен на Лаодикијском сабору године 363, али никакви акти тог или ранијих сабора нису сачувани [100, стр. 148]. У ствари, канон се званично сматра утврђеним од времена новог Тридентског сабора, који је сазван 1545. и трајао до 1563. године (у време Реформације). Сабор је издао декрет којим се одређује канон [100]. У [27, стр. 76] наведен је велики списак књига које нису признате као канонске и зато су уништене (!). Међу њима је на пример, "Летопис о царевима Јудејским и Израилским". Ове књиге више никада нећемо прочитати, али једно се може сигурно тврдити: оне су уништене управо зато што древну историју нису описивале онако како је то било у књигама победничке црквене фракције. Апокрифа је "било много више него дела која су призната... као канонска" [27, стр. 86]. Највећи део датирања рукописа библијских књига заснива се на палеографији тј. на изучавању "рукописа текстова". Али само то датирање зависи од претпостављене већ познате хронологије тј. оно не може служити као метода независног датирања. Наведимо пример: "Године 1902. Енглеz Неш је купио у Египту фрагмент папирусног јеврејског рукописа, о чијем датирању научници до дана данашњег не могу да дођу до јединственог мишљења" [89, стр. 273]. Најзад, договорено је да се сматра да се текст односи на почетак н.е. "Касније, после открића кумранских рукописа, управо поређење "рукописа" Нешовог папируса и кумранских рукописа омогућило је да се одмах утврди велика старост последњих" [89, стр. 272-273]. На тај начин, један фрагмент папируса, о чијем датирању научници "не могу да дођу до јединственог мишљења", повлачи за собом целу масу других докумената. Па ипак: "око датирања свитака (кумранских - А.Ф.) међу научницима су настала велика неслагања (од II века п.н.е. све до времена крсташких ратова)" [27, стр. 47]. Датирање "почетак н.е." сматра се потврђеним 1962. године, после испитивања методом радиоактивног угљеника. Међутим, (в. одељак 9) ова је метода непримењива на догађаје који су од нас удаљени мање од 2-3 хиљаде година, због "дисперзије" од 1-2 хиљаде година коју метода даје.

Мада је у [89] за кумранске рукописе наведен датум 68. год., амерички историчар С. Цајтлин категорички инсистира "на средњовековном пореклу ових текстова" [89, стр. 27].

Данас постојећа датирања других фрагмената библијских текстова такође захтевају додатну пажљиву анализу.

Приликом покушаја читања древних рукописа (не обавезно библијских) често настају озбиљне тешкоће принципијелног карактера.

"Од првих корака нашег истраживања о првобитном језику Старог Завета сусрећемо се са чињеницом од огромне важности. Чињеница је да јеврејски писани језик првобитно није имао самогласнике, као ни знаке који их замењују... Књиге Старог завета су биле написане самим сугласницима (вероватно, због штедње скупог и ретког у старим временима материјала за писање - А.Ф.)" [100, стр. 155]. Овде одмах приметимо да је и старословенски